

Łódź, 23 października 2020 roku

Pan/Pani

Marszałek Województwa

Starosta Powiatu

Wójt Gminy, Burmistrz, Prezydent Miasta

wszyscy

pocztą elektroniczną

WA 4120- 16/2020-3

W związku z licznymi zapytaniami kierowanymi do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, przekazujemy Państwu aktualne stanowiska Izby:

1) W zakresie Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (zwany dalej „RFIL”):

a) Plan finansowy wydzielonego rachunku dochodów

Zgodnie z art. 65 ust. 11 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., oz. 568) jednostki samorządu terytorialnego gromadzą środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczają na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w ramach planu finansowego tego rachunku. Odrębny plan finansowy dla w/w wydzielonego rachunku dochodów - zgodnie z art. 65 ust. 12 opracowuje organ wykonawczy JST.

b) Ujmowanie środków z Funduszu Inwestycji Lokalnych w budżecie i WPF

W ocenie Izby środki Funduszu otrzymane przez JST na wydzielony rachunek dochodów w 2020 r. należy wprowadzić do budżetu roku 2020 – do wysokości planowanych wydatków inwestycyjnych, które jednostka zamierza zrealizować w tym roku. Tym samym JST nie powinna wprowadzać do budżetu roku 2020 wszystkich środków, które otrzymała z Funduszu, a tylko te, które dotyczą zadań, które będą w tym roku zrealizowane, lub za które zostaną w tym roku zapłacone faktury. Nie wyklucza to sukcesywnego wprowadzania środków Funduszu do budżetu na 2020 r.

Powyższe oznacza, że wpływ środków z tytułu RFIL może zostać ujęty w budżecie roku 2020 r. jako rozliczenie międzyokresowe na koncie 909 „Rozliczenie międzyokresowe”, a następnie być przeksięgowany jako dochód odpowiedniego roku budżetowego na konto 901 „Dochody budżetu”. Analogiczną zasadę należy stosować wówczas w przypadku zadań zaplanowanych w budżetach następnych lat finansowanych środkami z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Zwracamy jednakże uwagę, na to by w razie konieczności dostosować zasady funkcjonowania tegoż konta w swoich politykach rachunkowości.

W wieloletniej prognozie finansowej środki z Funduszu Inwestycji Lokalnych należy ujmować w dochodach z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje (poz. 1.2.2), w wysokości w jakiej będą angażowane w danym roku prognozy na finansowanie wydatków inwestycyjnych (poz. 2.2, 2.2.1 oraz ewentualnie 2.2.1.1).

Z samego faktu uzyskania środków z RFIL nie powstaje obowiązek ujmowania wydatków nimi finansowanych w załączniku przedsięwzięć, o którym mowa w art. 226 ust. 3 i 4 ustawy o finansach publicznych. Jeśli jednak JST przewiduje realizację nowego wieloletniego zadania inwestycyjnego finansowanego lub współfinansowanego środkami pochodzącymi z RFIL to należy to uwzględnić w tym załączniku stosując zasady ogólne jak dla każdego innego przedsięwzięcia.

Zdaniem Izby środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych należy kwalifikować jako szczególne zasady wykonywania budżetu. Wobec powyższego:

- w budżetach lat 2020-2022 będzie mieć do nich zastosowanie 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- w latach 2021-2022 dodatkowo art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

Po wprowadzeniu środków z Funduszu Inwestycji Lokalnych do budżetu (w wysokości odpowiadającej planowanym do poniesienia wydatkom inwestycyjnym finansowanym tymi środkami) zalecane jest utworzenie odpowiedniego załącznika do budżetu, w którym winny być ujęte dochody i wydatki nimi sfinansowane w roku budżetowym. Niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych będą więc stanowić w kolejnym roku przychód, o którym mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

Powyższe stanowisko należy traktować jako rozwiązanie preferowane przez Izbę. Nie można jednak wykluczyć innych rozwiązań pozostających w zgodzie z ustawą o finansach publicznych, ustawą o rachunkowości oraz przyjętą w jednostce - w tym zakresie - polityką rachunkowości.

c) **Klasyfikacja środków Funduszu Inwestycji Lokalnych**

Dochody należy wprowadzić do budżetu wykorzystując niżej wymienioną klasyfikację budżetową:

- rozdział „75816 Wpływy do rozliczenia”
- paragraf „629 Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł”

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami środki uzyskane z tego funduszu będą podlegały rozliczeniu z końcem 2022 r. (co uzasadnia zastosowanie w/w rozdziału) oraz są przeznaczone wyłącznie na finansowanie/dofinansowanie inwestycji jednostek samorządu terytorialnego. Źródłem pochodzenia w/w środków

jest rządowy Fundusz przeciwdziałania COVID-19, który nie jest państwowym funduszem celowym (co uzasadnia użycie wskazanego paragrafu dochodów).

Natomiast wydatki finansowane środkami z RFIL, powinny być klasyfikowane w działach i rozdziałach zgodnych z ich przeznaczeniem / rodzajem działalności oraz w paragrafach zgodnych z charakterem ekonomicznym wydatków.

Powyższe jest również zgodne z rekomendacją Ministerstwa Finansów.

W przypadku zastosowania innej podziałki klasyfikacji dochodów dla w/w środków Izba prosi o możliwie jak najszybsze dostosowanie budżetu do powyższej rekomendacji.

Jednocześnie zachęcamy Państwa do zapoznania się z informacjami publikowanymi na stronie Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii w zakładce: „Co robimy” -> „Programy i projekty” -> „Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych” -> „Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych - pytania i odpowiedzi”¹

2) W zakresie art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych:

a) Definicja „wolnych środków”, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6

Zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6) ustawy o finansach publicznych, wolne środki to nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikająca z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Wobec powyższej regulacji biorąc pod uwagę zmiany wprowadzone do art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy Izba podkreśla, że ustalając kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 pozostałą do dyspozycji jednostki po rozliczeniu budżetu rocznego należy stosować literalne brzmienie powyższego przepisu, a tym samym nie widzi już podstaw do stosowania dotychczasowych metod ustalania kwoty wolnych środków mogących służyć finansowaniu deficytu w oparciu o bilans z wykonania budżetu.

b) Definicja środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8

Zdaniem Izby, szczególne zasady wykonywania budżetu wynikają z niżej wymienionych ustaw:

- Prawo ochrony środowiska
- Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych
- Ustawa o pomocy społecznej.

Zaznaczyć należy, że – zgodnie z art. 6r ust. 1aa ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - niewykorzystane środki z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach mogą służyć wyłącznie pokryciu deficytu z tego samego tytułu.

¹ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/rzadowy-fundusz-inwestycji-lokalnych-pytania-i-odpowiedzi>

Dodatkowo przypominamy o konieczności zaliczana do tej kategorii środków wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Ponadto, biorąc pod uwagę nowe metody finansowania wieloletnich zadań samorządowych (np. Fundusz Dróg samorządowych) w sytuacji, gdy środki na całe zadanie przekazywane są do JST w jednym roku Izba wyraża następujący pogląd:

Jeżeli jst otrzymała całość środków na określone rodzajowo zadanie, które ma być realizowane w latach kolejnych to:

- o jeżeli środki te nie zostały uznane jako dochód roku, w którym jst je otrzymała – to mogą być księgowane na kontach rozliczeniowych (909), zaś w budżetach lat następnych mogą być wprowadzane jako dochód na sfinansowanie wydatku zgodnego z przeznaczeniem tych środków.
- o jeżeli środki te zostały uznane w całości jako dochód roku w którym JST je otrzymała - to w następnym roku stanowią one przychód wprowadzany do budżetu na podstawie art. 217 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych jako niewykorzystane środki pieniężne wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (w § 905 przychodów).

c) Nadwyżka z lat ubiegłych, o której mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5

Zdaniem Izby - uwzględniając powyższe rozważania nt. art. 217 ust. 2 – począwszy od 2020 r. punktem wyjścia do identyfikacji pochodzenia środków pieniężnych pozostałych na rachunku bieżącym jednostki winno być w pierwszej kolejności ustalenie kwoty środków na rachunku bieżącym pozostałych po wykonaniu budżetu roku poprzedniego (tu zasady ustalania środków do dyspozycji na lata przyszłe w oparciu o bilans z wykonania budżetu i/lub ewentualnie Rb-NDS w ocenie Izby nie uległy zmianom).

Natomiast szczegółowa identyfikacja źródeł pochodzenia tych środków tj. ustalenie kwoty wolnych środków, z art. 217 ust. 2 pkt 6 oraz kwoty środków, o których mowa art. 217 ust. 2 pkt 8 (szczególnie w zakresie rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków) - możliwa jest obecnie wyłącznie w oparciu o dokumenty zgromadzone w JST. Dopiero po ustaleniu w/w kwot możliwe będzie ustalenie i przypisanie puli środków do ostatniego potencjalnego źródła finansowania deficytu tj. nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych.

Z poważaniem

PREZES
Izby Regionalnej Izby Administracyjnej w Łodzi
mgr Ryścewicz Katarzyna Krawczyk